

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 1. juli 2021 av Høyesterett i avdeling med

dommer Bergljot Webster
dommer Aage Thor Falkanger
dommer Per Erik Bergsjø
dommer Wenche Elizabeth Arntzen
dommer Erik Thyness

HR-2021-1434-A, (sak nr. 21-040924STR-HRET)
Anke over Agder lagmannsretts dom 10. februar 2021

A (advokat John Christian Elden)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Håvard Ryengen)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Falkanger:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (2) Saken gjelder oppholdsforbud med elektronisk kontroll – også omtalt som omvendt voldsalarm.
- (3) A ble 8. juli 2020 satt under tiltale for overtredelse av straffeloven § 282 – mishandling i nære relasjoner. I beskrivelsen av grunnlaget var det angitt at han blant annet skulle ha utøvd vold og fremsatt trusler mot sin «samboer og/eller kone» B ved elleve nærmere angitte tilfeller. Han ble også tiltalt for tre tilfeller av brudd på besøksforbud overfor fornærmede, jf. straffeloven § 168. I tillegg ble han tiltalt for å ha satt seg fysisk til motverge mot politiet og for å ha båret våpen på offentlig sted, jf. straffeloven §§ 155 og 189 første ledd. Ved tilleggstiltale 25. august 2020 ble han tiltalt for ytterligere to krenkelser av besøksforbud og dessuten for å ha stjålet en øl.
- (4) Ved Kristiansand tingretts dom 23. september 2020 ble A funnet skyldig på alle punkter, bortsett fra en av postene i tilleggstiltalebeslutningen om krenkelse av besøksforbud. Domsslutningens punkt 1 og 2 lyder slik:

«1. A, født 00.00.1974, frifinnes for tilleggstiltalen post I b.

2. A dømmes for:

- 1 – en - overtredelse av straffeloven § 282,
- 1 – en - overtredelse av straffeloven § 155,
- 4 – fire - overtredelser av straffeloven § 168,
- 1 – en - overtredelse av straffeloven § 189 første ledd og
- 1 – en - overtredelse av straffeloven § 323, jf. § 321.

Straffen settes til: Fengsel i 2 – to – år, hvorav 3 – tre – måneder gjøres betinget med en prøvetid på 3 – tre – år, jf. straffeloven § 34. Dommen er en tilleggsdom i forhold til Kristiansand tingretts dom av 16.01.2019 og Aust-Agder tingretts dom av 22.03.2017, jf. straffeloven § 82. Til fradrag i den ubetingede del tilkommer han et varetektsfradrag på 214 dager.

Straffeutmålingsbestemmelser: Straffeloven §§ 78 bokstav f, 79 bokstav a og 79 bokstav b.»

- (5) Bakgrunnen for frifinnelsen i domsslutningens punkt 1 var at retten var usikker på om en forlengelse av tidligere ilagt besøksforbud, hadde blitt forkynt for A på det aktuelle tidspunktet.
- (6) I domsslutningens punkt 3 ble A dømt til ikke å kontakte B – som bor på X – for en periode på fem år regnet fra rettskraftig dom. For å sikre at kontaktforbudet ikke ble brutt, ble han i punkt 4 dømt til ikke å bevege seg inn i et nærmere angitt område, og at han skulle underlegges elektronisk kontroll. Dette punktet i domsslutningen lyder slik:

«A forbys for en periode på 2 – to – år regnet fra rettskraftig dom, å bevege seg inn i et område som defineres av kartkoordinatene etter koordinatsystemet Tellus: XXX

000. Overholdelse av forbudet kontrolleres elektronisk, jf. straffeloven § 57 femte ledd.»

- (7) Området innenfor koordinatene fremkommer på kartet som er inntatt i tingrettens dom.
- (8) Ved fastsettelsen av områdets størrelse la tingretten avgjørende vekt på at det vil gå omtrent 25–30 minutter fra politiet får melding om brudd på oppholdsforbudet til de vil ankomme fornærmedes bolig – såkalt responstid.
- (9) A anket dommen til Agder lagmannsrett. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for mishandling i nære relasjoner, jf. straffeloven § 282, og to av overtredelsene av besøksforbud, jf. straffeloven § 168. Anken gjaldt også straffutmålingen, herunder kontaktforbudet med elektronisk kontroll, samt de sivile kravene. Lagmannsretten avsa 10. februar 2021 dom der domsslutningens punkt 1 lyder slik:
- «A, født 00.00.1974, dømmes for to overtredelser av straffeloven § 271, to overtredelser av straffeloven § 263 og to overtredelser av straffeloven § 168, med tillegg av de forhold som ble rettskraftig avgjort i Kristiansand tingretts dom 31. august 2020, til en straff av fengsel i 9 – ni – måneder. Til fradrag i straffen går 324 – trehundreogtjuefire – dager per 8. februar 2021.»
- (10) Lagmannsretten frifant altså A for mishandling i nære relasjoner, idet retten ikke fant det bevist at hans handlinger falt inn under straffeloven § 282. Derimot fant lagmannsretten det bevist at tre av de elleve episodene som er angitt som grunnlag for tiltalebeslutningen, til sammen utgjorde to overtredelser av straffeloven § 271 og to overtredelser av straffeloven § 263 – henholdsvis kroppskrenkelser og trusler.
- (11) Spørsmålet om kontaktforbud ble avgjort av lagmannsretten i domsslutningen punkt 2 og 3:
- «2. A dømmes til kontaktforbud i forhold til B for en periode på 5 – fem – år.
3. A forbys for en periode på 1 – ett – år regnet fra rettskraftig dom er sonet, å bevege seg inn i et område som defineres av kartkoordinatene etter koordinatsystemet Tellus: XXX 000. Overholdelse av forbudet kontrolleres elektronisk, jf. straffeloven § 57 femte ledd.»
- (12) Domsslutningens punkt 2 må forstås slik at den gjelder forbud mot å forfølge, besøke eller på annen måte kontakte B etter straffeloven § 57 andre ledd bokstav b, mens punkt 3 gjelder forbud mot å oppholde seg i bestemte områder etter andre ledd bokstav a, jf. femte ledd. Jeg kommer tilbake til disse bestemmelsene.
- (13) Koordinatene i domsslutningen punkt 3 er de samme som er angitt i tingrettens dom.
- (14) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen, herunder idømmelsen av oppholdsforbud med elektronisk kontroll.
- (15) Under forberedelsen til ankeforhandlingen ble det besluttet at det skulle gjennomføres en personundersøkelse av A. Kriminalomsorgen har i denne forbindelse innkalt ham tre ganger, men han har unnlatt å møte.

- (16) I Høyesterett er ankeforhandlingen gjennomført i fjernmøte, jf. midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 47 om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. § 3.

Mitt syn på saken

Noen rettslige utgangspunkter

- (17) I straffeloven § 57 første ledd heter det:
- «Den som har begått en straffbar handling, kan ilegges kontaktforbud når det er grunn til å tro at vedkommende ellers vil
- a) begå en straffbar handling overfor en annen person,
  - b) forfølge en annen person, eller
  - c) på annet vis krenke en annens fred.»
- (18) Etter andre ledd kan et slikt kontaktforbud gå ut på at den forbudet retter seg mot forbys
- «a) å oppholde seg i bestemte områder, eller
  - b) å forfølge, besøke eller på annet vis kontakte en annen person.»
- (19) Ordlyden gir ikke anvisning på hvor stort område oppholdsforbud etter andre ledd bokstav a skal kunne omfatte. Av Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) side 324 fremgår det imidlertid at bestemmelsen i hovedsak må tolkes på samme måte som den parallelle bestemmelsen om besøksforbud i straffeprosessloven § 222 a. En forutsetning for å nedlegge besøksforbud etter denne bestemmelsen er at det er «tilstrekkelig grunn til det», og at forbudet ikke innebærer et «uforholdsmessig inngrep», jf. straffeprosessloven § 170a. Det er klart at tilsvarende må gjelde ved avgjørelsen av hvor stort området som fastsettes etter straffeloven § 57 andre ledd bokstav a, skal være.
- (20) Om størrelsen på området uttaler Magnus Matningsdal, *Straffeloven 2005, Kommentartutgave, Juridika*, revidert per 1. januar 2021, § 57 punkt 3.1:
- «Dette kan være fornærmedes hjem, men forbudet kan også omfatte et større geografisk område – f.eks. en bygd, et tettsted, en by eller en kommune. Derimot kan det nok bare unntaksvis omfatte et helt fylke. I HR-2017-1840-A opprettholdt Høyesterett et kontaktforbud med oppholdsforbud med elektronisk kontroll hvor forbudssonen dekket det aller meste av Østfold og en betydelig del av Akershus. I Rt. 2002 s. 1751 omfattet besøksforbudet etter strpl. § 222 a betydelige deler av en by.»
- (21) For å sikre at kontaktforbud overholdes, ble det ved lov 19. juni 2009 nr. 75 tilføyd et femte ledd til straffeloven 1902 § 33, som var forgjengeren til någjeldende § 57. Tilføyelsen ga adgang til å supplere kontaktforbud med pålegg om elektronisk kontroll av domfelte. Bestemmelsen er videreført i straffeloven § 57 femte ledd:
- «Dersom det anses nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt, kan retten bestemme at den kontaktforbudet retter seg mot, skal ilegges elektronisk kontroll i hele eller deler av perioden kontaktforbudet gjelder for. Slik kontroll kan bare omfatte registrering av opplysninger om at den domfelte beveger seg innenfor områder omfattet av kontaktforbudet, opplysninger om at den domfelte beveger seg i nærheten av fornærmede, og opplysninger om uteblitte signaler fra kontrollutstyret. Domfelte

plikter å yte den bistand og å følge de instruksjoner som gis av politiet og som er nødvendig for å gjennomføre kontrollen. Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføringen av elektronisk kontroll, herunder om behandling av personopplysninger i forbindelse med slik kontroll.»

- (22) I høringsnotatet som departementet utarbeidet i forbindelse med tilføyelsen til straffeloven 1902 § 33, fremgår det at hovedhensikten med ordningen er å gi fornærmede bedre beskyttelse, jf. Ot.prp. nr. 25 (2008–2009) side 20. Om hvordan omvendt voldsalarm vil gi økt beskyttelse, uttaler departementet på side 16:

«Det er først og fremst tidsaspektet som utgjør den største forskjellen mellom mobil voldsalarm og omvendt voldsalarm. Mobil voldsalarm utløses som regel først når den som er ilagt et besøks- eller kontaktforbud befinner seg i umiddelbar nærhet av fornærmede, slik at politiet regelmessig vil ha liten tid til å handle. Med omvendt voldsalarm varsles politiet så snart gjerningspersonen beveger seg inn i det området forbudet gjelder for. Elektronisk kontroll vil også gi politiet bedre oversikt over situasjonen. Politiet vil blant annet kunne se om alarmen utløses fordi trusselutøveren har gått inn i den forbudte sonen eller om den utløses fordi signalene opphører, eksempelvis som følge av manglende vedlikehold av utstyret. Den tidligere varslingen forventes å føre til at politiet oftere vil rekke frem til fornærmede i tide, og at fornærmede vil kunne varsles i de tilfeller hvor politiet ser at de ikke kan rekke frem tidnok. I de sistnevnte tilfellene kan den tidligere varslingen gi fornærmede bedre tid til å forflytte seg, og politiet bedre tid til å iverksette alternative beskyttelsestiltak.»

- (23) Departementet gir her altså uttrykk for at omvendt voldsalarm vil kunne gi politiet mulighet til å nå frem til fornærmede i tide *eller* i hvert fall rekke å varsle fornærmede om at domfelte har brutt oppholdsforbudet.

- (24) Om den foreslåtte endringen uttaler justiskomiteen i Innst. O. nr. 68 (2008–2009):

«Etter *komiteens* mening fører denne endringen til at ansvaret for vold og krenkelser plasseres der det hører hjemme – hos voldsutøveren. I dag er situasjonen i stor grad snudd på hodet; det er den som er utsatt for vold og trusler om vold som må bære ansvaret gjennom å flytte fra sted til sted, har sperret adresse og/eller mobil voldsalarm. *Komiteen* vil understreke at en ordning med omvendt voldsalarm ikke er en garanti for fornærmedes sikkerhet, men vil bidra til økt beskyttelse.»

- (25) Som det fremgår av § 57 femte ledd, kan elektronisk kontroll bare bestemmes dersom det anses «nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt». Om dette kravet uttalte førstvoterende i HR-2017-1840-A avsnitt 34–35:

«Jeg går så over til spørsmålet om inngrepet i dette tilfellet er *nødvendig*. Vilkåret fremgår uttrykkelig av § 57 femte ledd. Om forståelsen heter det i Ot.prp. nr. 25 (2008–2009) side 21:

‘Vilkårene for å ilegge elektronisk kontroll skjerpes dermed noe sammenliknet med forslaget i høringsnotatet. Med dette kriteriet gis domstolene likevel stor frihet ved vurderingen av om elektronisk kontroll bør ilegges. Samtidig innebærer formuleringen at domstolen må begrunne beslutningen om å ilegge elektronisk kontroll sammen med kontaktforbudet, enten med henvisning til partenes forhistorie, uttalelser fra domfelte, eller tidligere brudd på besøks- eller kontaktforbud. Departementet legger til grunn at dersom domfelte tidligere har brutt et besøks- eller kontaktforbud,

skal dette normalt føre til at kontaktforbudet kombineres med elektronisk kontroll.’

«Dette tyder ikke på at vilkåret er ment å skulle praktiseres spesielt strengt.»

- (26) Av proposisjonen side 18 fremgår at en forutsetning for å idømme oppholdsforbud med elektronisk kontroll, er at inngrepet er *forholdsmessig*:

«Rent teknisk er det mulig å gjøre de fredede områdene så vidt store at den som trues, under nærmere angitte forhold kan komme seg i sikkerhet og/eller at politiet kan rekke frem til den truede før den kontrollerte gjør det. Juridisk må det imidlertid foretas en interesseavveining mellom den truedes beskyttelsesbehov og den kontrollertes behov for å kunne bevege seg fritt, og hvor forholdsmessighetsvurderingen kan føre til at de fredede områdene begrenses.»

- (27) Jeg viser også til HR-2017-1840-A avsnitt 37, der Høyesterett legger til grunn et slikt forholdsmessighetskrav.
- (28) Lovens system kunne tilsi at spørsmålet om oppholdsforbud og elektronisk kontroll i utgangspunktet skulle vurderes hver for seg. Det er imidlertid klart at de to inngrepene ikke kan ses isolert ved vurderingen av forholdsmessigheten
- (29) I tidligere avgjørelser har da også Høyesterett foretatt en mer samlet vurdering. Dette gjelder blant annet i HR-2017-1840-A. Høyesterett vurderer der utformingen av selve forbudssonen og ulempene ved den elektroniske kontrollen under ett, jf. særlig avsnitt 39. Jeg viser også til HR-2016-783-A avsnitt 24.
- (30) På denne bakgrunn legger jeg til grunn at forholdsmessighetsvurderingen består i å veie de totale ulempene for den domfelte mot fornærmedes behov for trygghet.

Den konkrete vurderingen

- (31) Spørsmålet for Høyesterett er om vilkårene for å forby A å oppholde seg i et bestemt område og å pålegge elektronisk kontroll, er oppfylt, jf. straffeloven § 57 andre ledd bokstav a og femte ledd.
- (32) Jeg ser først på om det er grunn til å idømme oppholdsforbud, og om det er nødvendig med elektronisk kontroll.
- (33) Som det vil ha fremgått, ble A frifunnet i lagmannsretten for å ha overtrådt straffeloven § 282 – mishandling i nære relasjoner. Han ble derimot funnet skyldig i to kroppskrenkelser og to trusler. Lagmannsretten har beskrevet disse handlingene slik:

«De forhold som skal behandles etter dette, er forholdene i underpunktene 7, 9 og 11. Pkt. 7 subsumeres for det første som overtredelse av straffeloven § 271 som kroppskrenkelse. Han øvet vold mot henne ved å ta tak i henne i trappen og legge henne hardt ned i gulvet, slik at hun slo hodet. Videre som overtredelse av straffeloven § 263 om trusler. Han kastet deler av toalettet mot henne, hvilket var egnet til å fremkalle alvorlig frykt. Han handlet forsettlig for begge forhold. Forholdet i pkt. 9 subsumeres som overtredelse av straffeloven § 271 som kroppskrenkelse. Han dyttet henne to ganger ned i asfalten, slik at hun fikk skrubbsår på kneet og hofta, slik bilder

viser. Hva gjelder forholdet i pkt. 11 subsummeres dette som en trussel etter straffeloven § 263.»

- (34) I tillegg ble han funnet skyldig i fire brudd på besøksforbud ilagt etter straffeprosessloven § 222 a – begått henholdsvis 17. mars 2020, 30. mars 2020, 6. april 2020 og 10. mai 2020. Han er også gitt påtaleunntatelse for 19. juli 2020 å ha brutt et besøksforbud.
- (35) Jeg nevner også at lagmannsretten fant det hevet over rimelig tvil at A klapset til fornærmede to ganger med flat hånd i 2017, men at disse forholdene var foreldet.
- (36) Det kan altså konstateres at voldshandlingene mot fornærmede ikke er av de mest alvorlige, og dessuten at siste pådømte brudd på besøksforbud fant sted for over ett år siden. Når det gjelder det siste, må det imidlertid tas hensyn til at han satt i varetekt fra 7. april 2020 til 10. februar 2021 og deretter fra 12. februar 2021 til 16. mars 2021. De to siste bruddene på besøksforbud fant sted mens han satt i varetekt.
- (37) Domfelte er tidligere dømt 28 ganger, blant annet for trusler og vold. Slik saken er opplyst, må det legges til grunn at mange av de straffbare handlingene disse domfellelsene gjelder, er knyttet til omfattende rusmisbruk. I lagmannsrettens dom er det fremhevet at også handlingene i vår sak i det vesentlige har tilknytning til rusmisbruk.
- (38) Jeg legger videre vekt på at A ved Agder tingretts rettskraftige dom 6. mai i år blant annet er dømt for å ha begått to alvorlige voldshandlinger og for skremmende eller annen hensynsløs adferd, jf. henholdsvis straffeloven §§ 273, 271 og 266. Selv om disse forholdene ikke er begått overfor fornærmede i vår sak, viser de at han er ustabil og har lav terskel for å bruke vold. Voldshandlingene synes å være rusrelaterte, og de ble begått allerede to dager etter at han ble sluppet ut fra varetekt 10. februar 2021. Han ble da varetektsfengslet til 13. mars, og allerede tre dager etter at han ble løslatt, begikk han handlingene som ledet til domfellelsen for skremmende adferd. Jeg nevner også at han 6. mai 2021 ble gitt påtaleunntatelse for blant annet i selvforskyldt rus å ha forulempet eller voldt fare for andre, jf. straffeloven § 181 andre ledd.
- (39) Etter dette legger jeg til grunn at A har et omfattende rusproblem, og at han under ruspåvirkning har en lav terskel for å begå alvorlige voldshandlinger. Det er en reell risiko for at han under slike omstendigheter vil kunne oppsøke fornærmede og utsette henne for vold og trusler, eller på annen måte krenke hennes fred. Selv om han i vår sak ikke er dømt for de mest alvorlige typene voldshandlinger eller trusler mot henne, og selv om bruddene på besøksforbudene han er dømt for ligger noe tilbake i tid, finner jeg da at det er grunn til å idømme ham oppholdsforbud i en sone rundt fornærmedes hjem. På bakgrunn av hans manglende vilje til å rette seg etter tidligere besøksforbud er det etter min mening videre nødvendig med elektronisk kontroll for å sikre at han overholder oppholdsforbudet.
- (40) Jeg ser så på forholdsmessigheten.
- (41) A har særlig gjort gjeldende at forbudssonen lagmannsretten har fastsatt, er for stor. Han har i noe mindre grad hatt innvendinger mot den elektroniske kontrollen. Selv om elektronisk kontroll i seg selv er et betydelig inngrep, er jeg enig i at det først og fremst er sonens størrelse som kan medføre at inngrepet blir uforholdsmessig.

- (42) Både tingretten og lagmannsretten har som nevnt angitt en relativt stor sone, ut fra den tanke at politiet må kunne rekke frem til fornærmedes hjem før A ankommer der. Basert på en erfaringsmessig responstid på 25–30 minutter er grensene derfor trukket slik som anvist på kartet i tingrettens dom.
- (43) Jeg er enig i at det vil gi størst trygghet for fornærmede om sonens utstrekning bestemmes på en slik måte. Dersom det hadde dreid seg om en nærliggende fare for mer alvorlige voldshandlinger, ville en slik sone ha vært forholdsmessig. Når risikoen er mindre overhengende – slik som i vår sak – må imidlertid hensynet til domfelte kunne tilsi en mindre sone. Som nevnt mente departementet at sikkerheten som lå i elektronisk kontroll, ikke bare lå i politiets mulighet til å stoppe domfelte, men også i muligheten til å varsle fornærmede.
- (44) Hvilken vekt hensynet til A skal tillegges, må nødvendigvis avgjøres konkret. Det må særlig ses hen til hvilke behov han har for å bevege seg inn i sonen.
- (45) I denne vurderingen må det legges vekt på at A nå står i kø for å sone straffen på åtte måneders fengsel som Agder tingrett fastsatte i dom 6. mai 2021. Det må antas at han vil måtte møte til soning i relativt nær fremtid – noe som reduserer hans muligheter for å bevege seg inn i det aktuelle området.
- (46) I den tiden han ikke vil sone, synes det imidlertid klart at den fastsatte forbudssonen som de tidligere instanser har fastsatt, vil innebære at A må holde seg borte fra områder han antakelig ellers ville ha oppsøkt – uavhengig av fornærmede. Så vidt jeg forstår, bodde han inntil nylig i Y og har formodentlig bekjente der. Slik saken er opplyst, må det imidlertid legges til grunn at han nå har bolig i Z – altså noe østenfor forbudssonen som lagmannsretten har fastsatt. I det daglige vil den fastsatte sonen derfor neppe innebære vesentlige ulemper for ham.
- (47) Det er imidlertid opplyst at A har to barn – tvillinger – som nå er omtrent ti år gamle. De bor i Æ – altså vestenfor sonen. Jeg legger til grunn at han har samvær med dem, og at samværene finner sted i Æ sområdet. A har ikke førerkort og er derfor avhengig av kollektivtransport. Normalt tar det omtrent en time med buss fra Z til Æ langs E18. Men siden denne strekningen ligger i forbudssonen, vil det ikke være mulig for ham å reise på denne måten. Å reise kollektivt mellom Z og Æ nord for sonen er meget tidkrevende og neppe gjennomførbart praktisk sett. Reelt forutsetter derfor samvær med barna at han kan bevege seg langs E18. Hans behov tilsier altså isolert sett at forbudssonen ikke omfatter E18.
- (48) Dersom han kan bevege seg langs E18, vil han imidlertid ha mulighet til – enten ved å kjøre selv til tross for manglende førerkort eller ved å la andre kjøre seg – å svinge av ved Y, ta seg inn i forbudssonen og nå frem til fornærmede på X i løpet av omtrent ti minutter – altså en god stund før politiet normalt vil kunne være der. Men fornærmede vil i tilfelle straks kunne bli varslet om bruddet, slik at hun kan ta sine forholdsregler. Bruddet vil dessuten være straffbart og kan medføre at sonens størrelse blir utvidet ved ny dom for bruddet på kontaktforbudet eller ved at politiet ilegger A besøksforbud etter straffeprosesslovens regler. De nærmest sikre utsiktene til å bli oppdaget, gir derfor A klare insentiver til å avstå fra å ta seg inn i sonen. Også en forbudssone som gir A adgang til å bruke E18, vil således bidra til fornærmedes sikkerhet. Som jeg har vist tidligere, fremholdt departementet i Ot.prp. nr. 25 (2008–2009) side 16 at omvendt voldsalarm ikke

nødvendigvis alltid skulle sikre at politiet ankommer fornærmede før domfelte. Ordningen skal også gi mulighet til straks å varsle fornærmede om at oppholdsforbudet er brutt.

- (49) Når hensynet til fornærmedes sikkerhet og As behov for samvær med barna veies mot hverandre, finner jeg under noe tvil at det er et uforholdsmessig inngrep å forby ham å bevege seg langs E18.
- (50) Utfra de opplysningene som er lagt frem for Høyesterett, legger jeg videre til grunn at As foreldre bor noen få kilometer innenfor den sonen lagmannsretten har fastsatt – nærmere bestemt nord for E18 og rett vest for sonens østgrense. Han kan altså ikke besøke foreldrene i deres hjem uten å bryte forbudssonen. Spørsmålet er derfor om sonen bør justeres slik at han kan dra hjem til foreldrene. Hvis A først tillates å bruke E18, vil det ikke bety noe for fornærmedes sikkerhet om grensen justeres slik at han også kan besøke foreldrene. Praktisk sett er det uansett avkjøringen ved Y som er den raskeste veien til X. Det er derfor unødvendig å trekke grensene for forbudssonen slik at han ikke kan besøke foreldrene. Av samme årsak er det heller ikke grunn til å trekke grensen så langt fra X som lagmannsretten har gjort.
- (51) Etter dette finner jeg at grensen settes slik at A kan bevege seg langs E18 og på områder hvor det er mer enn ti minutters kjøring til X. De nærmere koordinatene fremgår av domsslutningen.
- (52) Jeg kan ikke se at det er uforholdsmessig at han pålegges elektronisk kontroll for å sikre at denne forbudssonen respekteres. Om de praktiske byrdene ved å være underlagt slik kontroll, viser jeg til HR-2017-1840-A avsnitt 15–20. Disse byrdene synes å være de samme i dag, men slik at det er blitt enklere og mindre tidkrevende å lade fotlenken som den domfelte må ha på seg. Så vidt jeg forstår, har A anført at fotlenken vil hindre ham i å arbeide som blikkenslager. Han er imidlertid registrert som ufør, og jeg kan ikke se at det er holdepunkter for at han vil komme i arbeid med det første. Særlig gjelder dette når han nå skal sone den fengselsstraffen han er idømt.
- (53) Kontaktforbud etter § 57 er straff i form av et rettighetstap, jf. straffeloven § 29 første ledd bokstav f. Det følger av straffeloven § 29 andre ledd at der det er aktuelt å fastsette flere strafferettslige reaksjoner, skal den samlede straffen stå i et rimelig forhold til lovbruddet. Dette innebærer at kontaktforbudet i vår sak må ses i sammenheng med den idømte fengselsstraffen. Med det resultatet jeg er kommet til, finner jeg imidlertid ikke grunn til å justere den fengselsstraffen som lagmannsretten har fastsatt eller å gjøre hele eller deler av straffen betinget.
- (54) Anken har etter dette delvis ført frem, ved at A forbys å oppholde seg i området som ligger innen ti minutters kjøring fra fornærmedes bopel på X, slik som anvist på kart. Adgangen til elektronisk kontroll opprettholdes.
- (55) Lagmannsrettens domsslutning inneholder en feil, ved at oppholdsforbudet er angitt å skulle løpe fra rettskraftig dom «er sonet». Som nevnt er kontaktforbud – herunder oppholdsforbud – et rettighetstap, jf. straffeloven § 29 første ledd bokstav f. Det fremgår av straffeloven § 58 første ledd at rettighetstap trer i kraft den dagen dommen er endelig. Siden Høyesteretts dom ikke kan påankes, gjelder oppholdsforbudet fra denne dommen er avsagt.

(56) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom – domsslutningens punkt 3 – gjøres den endring at A forbys å bevege seg inn i et område som er angitt ved følgende kartkoordinater etter koordinatsystemet Tellus:

- 1: XXX 000
- 2: XXX 000
- 3: XXX 000
- 4: XXX 000
- 5: XXX 000
- 6: XXX 000

Oppholdsforbudet gjelder fra avsigelsen av denne dom.

- (57) Dommer **Bergsjø:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (58) Dommer **Thyness:** Likeså.
- (59) Dommer **Arntzen:** Likeså.
- (60) Dommer **Webster:** Likeså.
- (61) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom – domsslutningens punkt 3 – gjøres den endring at A forbys å bevege seg inn i et område som er angitt ved følgende kartkoordinater etter koordinatsystemet Tellus:

- 1: XXX 000
- 2: XXX 000
- 3: XXX 000
- 4: XXX 000
- 5: XXX 000
- 6: XXX 000

Oppholdsforbudet gjelder fra avsigelsen av denne dom.